

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Václava Novotného a soudkyň JUDr. Ludmily Valentové a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobce **E. K.**, zast. JUDr. Eugenem Zálišem, advokátem se sídlem Rudolfovská 34, 370 01 České Budějovice, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, Nad Štolou 3, 170 00 Praha 7, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského sodu v Českých Budějovicích ze dne 21. 5. 2003, č. j. 10 Az 67/2003 – 14,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Rozsudkem Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 21. 5. 2003, č. j. 10 Az 67/2003 – 14 byla zamítnuta žaloba podaná proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 14. 2. 2003, č. j. OAM – 1215/AŘ – 2001, jímž ministr vnitra zamítl rozklad žalobce a současně potvrdil rozhodnutí prvostupňového Ministerstva vnitra ze dne 24. 5. 2001, č. j. OAM 3466/VL-11-ZA05-2001. Ministerstvo vnitra zamítlo návrh žalobce na zahájení řízení o udělení azylu jako zjevně nedůvodný podle § 16 odst.1 písm. e/ zákona č. 325/1995 Sb., o azylu ve znění platném ke dni vydání rozhodnutí. Důvodem tohoto postupu byla skutečnost, že žalobce přicestoval do České republiky přes území Polska, kde mohl o azyl požádat, jakožto v tzv. bezpečné třetí zemi.

Kasační stížností se žalobce domáhá zrušení napadeného rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích, jakožto soudu prvního stupně a vrácení věci soudu k dalšímu řízení,

a to z toho důvodu, že byla porušena ust. § 3 odst. 3, 4, § 32 odst.1, 2, § 46 a § 47 odst.3 správního řádu žalovaným. Má za to, že Krajský soud v Českých Budějovicích předmětnou věc z právního hlediska nesprávně posoudil. Uvedl, že Polskem pouze projížděl, nijak se tam nezdržoval, měl v úmyslu cestovat do České republiky a na jejím území žít. Nemůže mu být vytýkáno, že o azyl nepožádal v Polsku, když tam nemá zájem žít a takové rozhodnutí by mělo záležet výhradně na jeho vůli a nedomnívá se, že by byl osobou přicházející z jiné bezpečné země; Polskem totiž jen projížděl.

Jestliže žalobce namítal porušení ustanovení správního řádu a poukázal přitom na důvody, jak je popsal v žalobě, pak soud shledává, že žalobce za porušení § 3 správního řádu považuje, že se správní orgán jeho žádostí o udělení azylu nezabýval odpovědně a svědomitě, nevyšel ze spolehlivě zjištěného stavu věci a nevedl azylové řízení tak, aby posílil jeho důvěru ve správnost rozhodování a napadené rozhodnutí nepovažuje za přesvědčivé, žalovaný nezjistil přesně a úplně skutečný stav věci a za tím účelem si neopatřil potřebné podklady pro rozhodnutí, žalovanému nedal možnost se před vydáním rozhodnutí vyjádřit k jeho podkladu i ke způsobu jeho zjištění, popř. navrhnout jeho doplnění, napadené rozhodnutí není v souladu se zákony a nevyšlo ze spolehlivě zjištěného stavu věci, odůvodnění napadeného rozhodnutí správního orgánu jej nepřesvědčilo o jeho správnosti a postupu správního orgánu a žalovaný se v něm nevypořádal se všemi provedenými důkazy. Tyto důvody pak obecně podřadil pod ust. § 103 odst. 1 písm. a/ zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní. Současně také navrhl, aby byl přiznán kasační stížnosti odkladný účinek.

Soud o žádosti o odkladném účinku kasační stížnosti nerozhodoval s ohledem na skutečnost, že je možné postupovat podle § 78 písm. b/ zákona č. 325/1999 Sb. v platném znění a požádat o udělení víza za účelem strpění pobytu po předložení dokladu o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku. V takovém případě je vízum uděleno a opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů, může být k žádosti cizince prodloužena, a to i opakovaně a jeho platnost zaniká nabytím právní moci rozhodnutí soudu o kasační stížnosti nebo o nepřiznání odkladného účinku této stížnosti. S ohledem na skutečnost, že soud tuto věc projednal přednostně, a to v nejkratším možném termínu, jevil se tento postup hospodárnější a pro splnění účelu, jemuž přiznání odkladného účinku kasační stížnosti ve smyslu § 107 s. ř. s. slouží, je dostačující.

Žalobce podával kasační stížnost z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Tomuto důvodu pak podřazuje jednak otázku nesprávného posouzení skutečnosti, kdy žalobce projížděl Polskem a také procesní vady, jež ovšem spíše by se daly podřadit pod ust. § 103 odst.1 písm. b/ s. ř. s. Přes skutečnost, že tyto vady nebyly správně označeny v souladu s důvody kasační stížnosti, jak je uvádí cit. ust. § 103 soudního řádu správního, soud se jimi zabýval. V samotné žalobě, na jejíž obsah žalobce odkazuje, nejsou konkretizovány důvody porušení předmětným ustanovením správního řádu. Žalobce pouze citoval obsah těchto ustanovení, aniž uvedl, jak se vztahují ke konkrétní věci. Soud přezkoumal rozsudek soudu prvního stupně včetně řízení, které mu předcházelo v rozsahu napadeném kasační stížností a také v souladu s ust. § 109 odst. 2 a odst. 3 s. ř. s., avšak neshledal žádný z těchto důvodů. Především rozhodnutí správního orgánu za nicotné považovat nelze, bylo vydáno v rámci pravomoci a k tomu určeným kompetentním orgánem, taktéž soud neshledal vadu, jež by mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, nelze hovořit ani o nepřezkoumatelnosti tohoto rozhodnutí, které je podrobně zdůvodněno a z jehož výroku je zcela seznatelné, jaké rozhodnutí bylo vydáno; to se týká rozhodnutí správního orgánu prvního i druhého stupně.

Pokud jde o důvody, jež považuje za rozhodné stěžovatel, soud musí konstatovat, že nelze shledat oprávněnou námitku, že by se žalovaný nezabýval žádostí odpovědně a svědomitě. O tom svědčí nejen obsah správního spisu, z něhož je patrné, že měl dostatek podkladů k tomu, aby mohl vydat rozhodnutí, které velmi podrobně odůvodnil a v rámci něhož se zabýval všemi možnými důvody pro udělení azylu, a to nejen v souvislosti s posouzením § 16 odst.1 písm. e/, zákona o azylu, ale také ustanoveními § 13 a 14 téhož zákona. Rovněž se zabýval i podmínkami pro překážku vycestování ve smyslu § 91 zákona. S ohledem na skutečnost, že státem do něhož by měl žalobce vycestovat, je Polská republika, je zcela legitimní závěr žalovaného o tom, že zde existence překážek vycestování žalobce není. Žalobce byl podrobně vyslechnut o důvodech, pro které o udělení azylu žádá. Po podání návrhu na zahájení řízení o udělení azylu dne 14. 12. 2000, byl podrobně vyslechnut v rámci pohovoru konaného dne 4. 5. 2001. S ohledem na skutečnost, že při zjišťování důvodů vylučující udělení azylu šlo o to, zjistit, zda žalobce přichází ze státu, který Česká republika považuje za třetí bezpečnou zemi resp. bezpečnou zemí původu, pak se musel žalovaný především vypořádat s otázkou, zda Polsko, totiž stát ze kterého žalobce přijel, takovouto zemí je. Informace, které měl k dispozici se tak samozřejmě týkaly i oblasti dodržování lidských práv na Ukrajině (zpráva Ministerstva zahraničních věcí USA), jakož i informace o svobodě vyznání na Ukrajině. Konečně že by Polsko nebylo zemí, jíž by bylo možno označit jako třetí bezpečnou zemi ani žalobce nenamítá. Nelze přisvědčit, že by tak nevyšel žalovaný ze spolehlivě zjištěného stavu věci, neboť měl za tím účelem náležitě zjištěné okolnosti, co se týče způsobu příchodu žalobce do České republiky, tak i stavu situace v zemi, z níž žalobce pochází a také země, kterou projížděl a v níž o azyl požádat mohl. Žalobci také bylo umožněno seznámit se s obsahem všech zpráv, které byly k dispozici a z nichž žalovaný vycházel, měl možnost také vyjádřit se k nim, ke způsobu jejich získání, navrhnout jejich doplnění. Rozhodnutí vycházelo ze spolehlivě zjištěného stavu věci a žalovaný se vypořádal se všemi provedenými důkazy, přičemž žalobce žádné další nenavrhoval, žalovaný vycházel z podkladů, které žalobci umožnil napadnout námitkami. Rozhodnutí žalované vydané v obou stupních bylo podrobně odůvodněno a také přesvědčivě byly zdůvodněny všechny části výroku v rozhodnutí uvedené. Soud prvního stupně tedy nepochybil, jestliže považoval rozhodnutí žalovaného za zákonné a neshledal na něm vady řízení ve smyslu § 103 odst. 1 písm. b/ s. ř. s.. Nelze přisvědčit žalobci ani v tom rozsahu, že by soud prvního stupně nesprávně posoudil právní otázku předcházejícího řízení, totiž pokud jde o třetí bezpečnou zemi, z níž žalobce měl přicestovat, tedy Polska.

V daném případě žalovaný rozhodoval o rozkladu proti rozhodnutí správního orgánu prvého stupně vydaného dne 24. 5. 2001 podle právní úpravy platné k tomuto datu, kdy ustanovení § 16 zákona neobsahovalo ustanovení odstavce druhého, které uvádělo lhůtu v níž lze vydat nejpozději rozhodnutí o zamítnutí žádosti, a to pro zjevnou nedůvodnost. Podle článku II zákona č. 2/2002 řízení o rozkladu, o kterém ministr vnitra nerozhodl do dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se dokončí podle dosavadní právní úpravy. Pokud jde o ust. § 2 odst. 2, charakteristika bezpečné třetí země zůstala nezměněna, totiž rozumí se jí stát jiný než stát, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství stát posledního trvalého bydliště, ve kterém cizinec pobýval před vstupem na území a do kterého se může tento cizinec vrátit a požádat o postavení uprchlíka podle mezinárodní smlouvy, aniž by byl vystaven pronásledování, mučení, nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestu. Stát není bezpečnou třetí zemí, pokud na něj lze vztáhnout překážky vycestování podle § 91 zákona o azylu; ve znění do novely provedené zákonem č. 2/2001 byla tato podmínka uvedena pod písm. a/ a pod písm. b/, pokud cizinec jeho územím pouze projížděl. Ve znění zákona č. 2/2002 do 31. 12. 2002 posléze uvedená podmínka byla vypuštěna a v tomto směru ani následné novelizace zákona návrat k původnímu znění nepřinesly. Soud prvního stupně

správně vztáhnul posouzení této problematiky k ust. § 16 odst.1 písm. e/ a ust. § 2 odst. 2 zákona o azylu ve znění před jeho novelou provedenou zákonem č. 2/2002 s ohledem na to, že návrh byl zamítnut ještě dne 24. 5. 2001. Kasační soud přitom může odkázat na podrobné důvody soudu prvního stupně, jež se nevyhnuly ani popisu problémů, s nimiž se žalobce ve své vlasti potýkal. Ovšem je třeba vycházet ze skutečnosti, že subjektivní právo na azyl je právem na nezbytnou ochranu před pronásledováním v zemi původu, ale nikoliv právem vybrat si zemi, v které žadatel o azyl bude chtít toto své právo uplatnit. Žalobce vycestoval způsobem, kdy nebyl fakticky ani jinak ve volném pohybu omezen, cesta byla organizovaná jako individuální osobním automobilem, žalobce měl možnost tento automobil opustit, byl v kontaktu s celními orgány a měl možnost o azyl bez problémů požádat. Nejednalo se o případ, kdy by byl ve svém volném pohybu omezen, což je většinou v souvislosti s nelegálním přechodem hranic. Okolnost, že rozhodnutí ve které zemi požádá o azyl, záleželo pouze na žalobci, s sebou nepřináší žádný právní důsledek při podání návrhu na zahájení řízení o udělení azylu. Z volního aspektu nelze učinit závěr o právním nároku žalobce na výběr země, ve které bude chtít žít jako azylant.

Soud prvního stupně věc také přezkoumal také ve smyslu § 75 s. ř. s., totiž když vyšel ze skutkového a právního vztahu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Soud prvního stupně tedy nepochybil, jestliže přezkoumávané rozhodnutí žalovaného shledal zákonným a žalobu zamítl. Nejvyšší správní soud pak napadené rozhodnutí soudu prvního stupě přezkoumal v souladu s ust. § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které žalobce uplatnil ve své kasační stížnosti a přitom sám neshledal vady podle odstavce třetího, k nímž by musel přihlédnout z úřední povinnosti. Proto také ve smyslu § 110 odst. 1 s. ř. s. kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl, když soud prvního stupně správně seznal důvody, pro něž byl návrh na zahájení řízení o udělení azylu shledán jako zjevně nedůvodný podle § 16 odst. 1 písm. e/ zákona o azylu ve znění tehdy platném. O nákladech řízení pak rozhodl v souladu s ust. § 60 odst.1 s. ř. s., neboť žalobce nebyl úspěšný a žalovaný žádné náklady neuplatňoval a z obsahu spisu ani nevyplynulo, že by mu nějaké vznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí nejsou opravné prostředky přípustné (§ 53 odst.3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 23. 10. 2003

JUDr. Václav Novotný
předseda senátu